

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/163/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113201838
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1113201838.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: T. H., nar. X. X. XXXX, bytom R. XX, XXX XX R. U., štátny občan SR, zastúpeného JUDr. Lubomírom Müllerom, euroadvokátom so sídlom Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím/ nesprávnym úradným postupom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30. septembra 2013, č. k. 11C/31/2013-39, jednohlasne (pomerom hlasov 3:0) takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 201,79 eur k rukám právneho zástupcu JUDr. Lubomíra Müllera, euroadvokáta so sídlom v Prahe, do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 16,11 eur, k rukám právneho zástupcu JUDr. Lubomíra Müllera, euroadvokáta so sídlom v Prahe, do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne z dlžnej sumy 798,05 eur od 21. 1. 2013 do 19. 2. 2013, t.j. 5,74 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 24 ods 1. a § 26 zák. č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách, § 20 zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a ust. § 517 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. Obč. zákonník. Vecne svoje rozhodnutie v časti priznaného úroku z omeškania odôvodnil jeho opodstatnenosťou, nakoľko navrhovateľovi, ktorý dňa 22. 6. 2012 požiadal o svoj diel odškodnenia po otcovi K. H., zomrelom dňa X. X. XXXX, uznanom vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. a odsúdeného k trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov nepodmienečne (od 20. 3. 1963 do 18. 2. 1966, pričom od 18. 2. 1963 do 19. 3. 1963 bol vo vyšetrovacej väzbe), odporca priznal žalované odškodnenie v celkovej výške 798,05 eur až rozhodnutím zo dňa 19. 2. 2013, č. k. 24803/2011-541/14. V dôsledku späťvzatia návrhu v tejto časti, zostalo predmetom konania len príslušenstvo a uplatnené trovy konania.

Súd prvého stupňa uviedol, že nároku navrhovateľa na priznanie úroku z omeškania svedčí priamo samotný rehabilitačný zákon č. 119/1990 Zb., ktorý vo svojich ustanoveniach (§ 24 ods. 1) odkazuje pri uplatňovaní jednotlivých nárokov na zákon č. 58/1969 Zb.. Citovaný zákon rovnako potom vo svojich ustanoveniach § 20 odkazuje na subsidiárne použitie ustanovení Občianskeho zákonníka tam, kde absentuje úprava daná týmto špeciálnym predpisom. Ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka sa teda týka aj tejto veci, a keďže odporca sa dostal do omeškania so splnením nároku na náhradu škody (odškodnenia) dňa 12. 1. 2013, prvý deň po dni, keď dňa 21. 1. 2013 uplynula odporcovi 6 mesačná

zákonná lehota na dobrovoľné splnenie povinnosti po tom, čo ho navrhovateľ k tomu vyzval žiadosťou doručenou odporcovi dňa 11. 7. 2012. Súd prvého stupňa poznamenal, že navrhovateľ si uplatňoval úrok z omeškania až od 21. 1. 2013, hoci ho mohol žiadať už od 12. 1. 2013 a tento mu patril až do 19. 2. 2013. Úrok z omeškania súd prvého stupňa priznal navrhovateľovi v sume 5,74 eur (pri úrokovej sadzbe 8,75 % p. a., platnej ku dňu 21. 1. 2013, podľa ust. § 517 ods. 2 Obč. zák., v spojení s ust. § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z.)

Náhradu trov právneho zastúpenia v konaní úspešného navrhovateľa súd prvého stupňa odôvodnil povinnosťou súdu vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania, uplatnených úspešným účastníkom v spore a nakoľko náklady uplatnené advokátom navrhovateľa nepovažoval za účelne vynaložené, ich náhradu nepriznal. Svoj záver odôvodnil tým, že ide o vec po skutkovej i právnej stránke veľmi jednoduchú, nárok nebol od začiatku sporný, rovnaký nárok bol odporcom priznaný aj matke navrhovateľa, a to ešte pred tým, než samotný navrhovateľ spolu so súrodencami žiadali odškodnenie, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa spravidla menia iba identifikačné údaje žalobcovej strany, rozhodnutia z ktorých sa nárok odvodzuje a dátum splatnosti žalovanej pohľadávky. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí, kde súd nemá poznatok, že by takáto žaloba bola niekedy zamietnutá, určite nie na OS Bratislava I. Súd prvého stupňa sa stotožnil s argumentáciou odporcu, že v tomto prípade bol postup navrhovateľa zastúpeného právnym zástupcom v súlade so zákonom číslo 586/2003 Z.Z., keď skutočne právny zástupca konal v rozpore so zásadou účelnosti a hospodárnosti konania. Mal za to, že cieľom postupu navrhovateľa, spolu s jeho súrodencami v inom konaní (7C 24/2013, 15C 32/2013), zastúpeným tým istým právnym zástupcom bolo navýšenie trov konania. Spoločnou žalobou všetkých uvedených navrhovateľov by bol zjavne jednoduchším a hospodárnejším spôsobom dosiahnutý rovnaký cieľ navrhovateľov ako „rozštiepenými návrhmi jedného nároku viacerých navrhovateľov.“ Súd nespochybnil právo navrhovateľov žalovať subjekt, ktorý si vyberú a spôsobom aký uznajú za vhodné, ale musia si byť vedomí toho, že v prípade, ak súd bude spôsob uplatnenia nároku považovať za nevhodný, že im neprizná náhradu trov konania. Súd prvého stupňa poukázal na to, že navrhovateľ si musel od počiatku byť vedomý opodstatnenosti svojho nároku, nakoľko rovnaký nárok bol priznaný aj jeho matke, a to ešte 22. 5. 2012, t.j. cca 2 mesiace pred tým, ako navrhovateľ a jeho súrodenci požiadali ministerstvo o odškodnenie z rovnakého titulu. Navrhovateľ teda od počiatku vedel, že jeho nárok bude ministerstvom uspokojený, avšak zneužil vyťaženosť tohto orgánu (vzhľadom na veľký počet obdobných žiadostí) na to, aby si nárok napriek jeho nespornosti, uplatňoval súdnou cestou, pričom tak urobil každý zo súrodencov samostatnou (nie spoločnou) žalobou. V tomto konaní nemožno vidieť nič iné ako špekuláciu navýšiť už aj

tak nespornú pohľadávku o trovy právneho zastúpenia, a to u každého z dedičov nebohého K. H.. Súd prvého stupňa skonštatoval, že takémuto postupu, z pohľadu rozhodovania o trovách konania nemožno priznať právnu ochranu. Záverom svoj názor podporil poukazom na nález Ústavného súdu ČR z 25. 7. 2012 sp. zn. I. ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky, za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný. Vzhľadom k uvedenému, považujúc postup navrhovateľa za šikanózný výkon práva, ktorému nemožno priznať právnu ochranu, vynaložené trovy považoval za neúčelné a neprimerané vo vzťahu k jednoduchosti sporu a úspešnému navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal z dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 pís. f/ zák.č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej „O.s.p.“) do výroku o náhrade trov konania odvolanie navrhovateľ, v ktorom reagoval na jednotlivé závery odôvodnenia súdu prvého stupňa. Poukázal na to, že každý navrhovateľ by si mal byť od začiatku vedomý opodstatnenosti svojho nároku a práve preto navrhovateľa pristupujú k vymoženiu svojho nároku súdnou cestou. Zákonodarcu poskytol odporcovi veľkorysú 6- mesačnú lehotu na prejednanie a je vecou jeho organizácie, aby oprávnené nároky občanov vybavil včas. Navrhovateľ nič nezneužil, jeho žaloba bola úplne oprávnená. Poukázal i na to, že je vecou každého občana, či chce spoločnú žalobu v rovnakom právnom postavení s inými osobami, alebo či chce viesť súdne spory sám. Nikto nemôže byť priamo či nepriamo nútený, aby do svojich vlastných sporov zahŕňal svojich príbuzných. Skutočnosť, že občan nemôže byť trestaný odopretím náhrady trov konania v prípade, že chce viesť spor sám a nie spoločne s príbuznými, vysvetlil jasne Ústavný súd SR v náleze zo dňa 4. 7. 2013, č. k. IV ÚS 210/2013-28, v obdobnej kauze K. Š.. V tejto súvislosti poukázal aj na niektoré rozhodnutia Krajského

súdu v Bratislave, z ktorých rovnako vyplýva navrhovateľovo právo na náhradu trov konania. K odkazu súdu prvého stupňa na nález Ústavného súdu ČR z 25. 7. 2012 sp. zn. I. ÚS 988/2012 uviedol že sa s ním plne stotožňuje, ale jeho aplikácia je na daný prípad nepoužiteľná. Ústavný nález je namierený proti inkasným agentúram, ktoré za bagateľ skupujú drobné pohľadávky, a potom neúmernymi nákladmi drvia rodinné rozpočty dlžníkov. Navyše v tomto konaní trovy predstavujú 29,70 % pohľadávky žalovanej vo výške 798,05 eur.

Odvolačný súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu, ide o drobný spor.

Podľa § 150 ods. 2 O.s.p. ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Účelom ust. § 150 O.s.p. je odstránenie neprimeranej tvrdosti, a teda dosiahnutie spravodlivosti pre účastníkov konania. Možnosť nepriznať alebo znížiť trovy konania v drobných sporoch, ak sú voči pohľadávke neprimerané (§ 150 ods. 2), posudzuje súd so zreteľom na všetky skutočnosti týkajúce sa daného sporu, jeho charakteru, ako aj výšky uplatnenej náhrady trov konania. V opačnom prípade by sa aplikácia ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p., ktoré platí pre výnimočné prípady, stala pravidlom pri rozhodovaní v drobných sporoch.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa po späťvzatí návrhu v časti istiny vo výške 798,05 eur, samostatným uznesením zo dňa 18. 3. 2013, č.k. 11C/31/2013-16 zastavil konanie a o náhrade trov konania nerozhodol s uvedením, že o týchto rozhodne v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V napadnutom rozsudku, priznal navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne z dlžnej sumy 798,05 eur od 21. 1. 2013 do 19. 2. 2013, t.j. 5,74 eur a nepriznal mu náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil neúčelnosťou uplatňovaných trov právneho zastúpenia pre vec po skutkovej i právnej stránke veľmi jednoduchú, nespornosťou nároku, nakoľko rovnaký nárok bol priznaný odporcom aj matke navrhovateľa a to ešte pred tým, než samotný navrhovateľ spolu so súrodencami požiadali o odškodnenie, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa spravidla menia iba identifikačné údaje žalobcovej strany, rozhodnutia z ktorých sa nárok odvodzuje a dátum splatnosti žalovanej pohľadávky. Vyslovil názor, že v tomto konaní nie je možné vidieť nič iné ako špekuláciu navýšiť už tak nespornú pohľadávku o trovy právneho zastúpenia, a to u každého z dedičov nebohého K. H. a takémuto postupu, z pohľadu rozhodovania o trovách konania, nemožno priznať právnu ochranu.

Odvolačný súd sa ale s týmto názorom súdu prvého stupňa o spôsobe uplatnenia práva realizovaného navrhovateľom nezákonným spôsobom nestotožňuje. Navrhovateľ nebol ničím obmedzený uplatniť si jednotlivé nároky, o ktorých odškodnenie žiadal odporcu jednou žiadosťou, čiastkovými žalobami. Zvoleným postupom pri uplatňovaní svojho nároku navrhovateľ neporušil žiadne ustanovenie zákona, aj napriek tomu, že nie úplne štandardným spôsobom využil svoje oprávnenie, vyplývajúce mu z postavenia „dominus litis.“

Ak sa súd prvého stupňa priklonil k argumentácii odporcu tvrdiaceho, že ak by boli všetky nároky na odškodnenie uplatnené jedným návrhom, predišlo by sa tým zbytočným súdnym konaniam a

trovám právneho zastúpenia, odvolací súd konštatuje, že by sa im predišlo aj včasným uspokojením zákonného nároku navrhovateľa na jeho odškodnenie. Navrhovateľ len využil svoje dispozičné právo uplatniť si súdnou cestou nároky, ktoré považoval za opodstatnené, pričom mu žiadna zákonná prekážka nebránila v tom, aby tieto nároky uplatnil v samostatných konaniach. Bolo úplne v dispozícii navrhovateľa, či si svoje nároky uplatní v jednom konaní, alebo ich bude žalovať samostatnými žalobami. Úkony právnej služby, poskytnuté navrhovateľovi v rámci právneho zastúpenia v tomto konaní sa javia ako nevyhnutné pre úspešné uplatnenie navrhovateľovho nároku a z procesného hľadiska boli len reakciou na postoj odporcu, a preto ich nemožno podľa názoru odvolacieho súdu vyhodnotiť ako neúčelne vynaložené. Za nepodstatnú pre rozhodnutie v danej veci odvolací súd považoval obranu navrhovateľa, poukazujúceho na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave v iných skutkovo a právne obdobných konaniach vedených proti odporcovi.

K resumé súdu prvého stupňa, že aj aplikáciou ust. § 150 ods. 2 O.s.p. možno dospieť k rovnakému záveru k akému dospel aplikáciou ust. § 142 ods. 1, resp. ust. § 146 ods. 2 O.s.p. v časti zastavenia konania, odvolací súd uvádza, že pre aplikáciu ust. § 150 ods. 2 O.s.p. nenašiel žiadne osobitné dôvody. S ohľadom na charakter sporu, ktorého základom je odškodnenie navrhovateľa za nezákonné väznenie podľa zák. č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, sa výška priznanej náhrady trov konania odvolaciemu súdu vo vzťahu k výške uplatnenej istiny a s prihliadnutím na skutočnosť, že k navyšovaniu trov právneho zastúpenia došlo aj v dôsledku správania sa odporcu, dodatočne priznávajúceho nároky navrhovateľa, nejaví ako neprimeraná voči pohľadávke, a tak nebol vytvorený ani priestor implikovať dôvod na aplikáciu výnimočného ustanovenia § 150 O.s.p.. Vychádzajúc z uvedeného, potom tiež nemožno konštatovať, že trovy konania vznikli výlučne zavinením navrhovateľa, ktorý si cestou právneho zástupcu uplatnil zákonný nárok, v priebehu súdneho konania postupne uhrádzovaný odporcom. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že si navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu samostatnými žalobami uplatnil viaceré nároky podľa zák. č. 119/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, nakoľko týmto konaním neporušil žiadnu zákonnú povinnosť, len využil svoje dispozičné právo s návrhom.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 220 O.s.p. zmenil a navrhovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania, a to v časti, v ktorej bolo konanie o zaplatenie istiny vo výške 798,05 eur zastavené (uznesením zo dňa 18. 3. 2013, č. k. 11C/31/2013-16) podľa § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p., nakoľko odporca po začatí konania priznal navrhovateľovi nárok na zaplatenie žalovanej istiny, a teda pre jeho správanie došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu a v časti, ktorá zostala predmetom konania po pripustení čiastočného späťvzatiu, mal navrhovateľ plný úspech, a preto mu v tejto časti nárok na náhradu trov konania priznal podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľovi podľa uvedených ustanovení v spojení s § 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a/, b/, § 16 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom do 30. 6. 2013 a podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. b/, § 16 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. 7. 2013 tak odvolací súd priznal náhradu trov prvostupňového konania v celkovej výške 201,79 eur, a to za 3 úkony právnej služby á 51,45 Eur (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 6. 2. 2011, návrh zo dňa 21. 1. 2013, čiastočné späťvzatie návrhu na začatie konania zo dňa 19. 3. 2013), 1 úkon právnej služby á 16,60 eur účasť na pojednávaní dňa 30. 9. 2013, režíjny paušál: 1x á 7,41 eur a 3x á 7,81 eur. Oproti predloženému vyčísleniu trov právneho zastúpenia odvolací súd za účasť na pojednávaní dňa 30. 9. 2013 navrhovateľovi priznal odmenu len vo výške 16,60 eur (nie vo výške 51,45 eur) z dôvodu, že tarifnou hodnotou veci (§ 9, 10 uvedenej vyhlášky) po pripustení čiastočného späťvzatiu žalobného návrhu bola len výška úrokov z omeškania v sume 5,74 eur.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní plne úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 16,11 eur, a to za jeden úkon právnej služby á 8,30 eur (odvolanie voči rozhodnutiu o náhrade trov konania) + režíjny paušál: 1x á 7,81 eur, a to podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b/, § 16 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom od 1. 7. 2013. Navrhovateľ aj pri výpočte trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní nesprávne vychádzal z tarifnej hodnoty veci 798,05 eur namiesto 5,74 eur (výška úrokov z omeškania, ktorá zostala predmetom konania po pripustení čiastočného späťvzatiu žalobného návrhu). Rovnako nesprávne určil odmenu za jeden úkon právnej služby vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny, namiesto 1 základnej sadzby tarifnej odmeny, keď podľa § 13a ods. 2 písm. b/ uvedenej

vyhlášky odvolanie smerovalo len do výroku o náhrade trov konania (nie do veci samej), a preto advokátovi prináleží odmena za jeden úkon právnej služby len vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny.

O platobnom mieste rozhodol podľa § 149 ods.1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.